

M.p., sobota, 20 maja 1944 r.

Nr 91

DZIWNE PRZECZCZENIE...

Każdy mieszkaniec Palestyny, znający choćby powierzchownie język angielski, czytuje "Palestine Post", pismo żydowskie, wydawane w Jerozolimie w języku angielskim.

Bogaty serwis informacyjny, dobrze obsłużony dział artykułowy, wreszcie bardzo dokładna kronika - sprawiają, że "Palestine Post" śmiało pretendować może do tytułu czołowego dziennika na całym Środkowym Wschodzie.

"Palestine Post" zamieszczało zawsze wiele wiadomości o sprawach polskich, czasem doprawda pod bardzo oryginalnymi tytułami, np. wiadomość o rozstrzelaniu przez bolszewików przywódców armii krajowej opatrzone wiele mówiącym napisem: "Rosjanie mają kłopoty z polskim ruchem podziemnym". W czasie ostatniej tak przykłej kampanii prasowej, rozpoczętej przeciwko wojsku polskiemu, "Palestine Post" bardzo sumiennie rejestrowało wszystkie zarzuty, stawiane armii polskiej na tle jej rzekomego antysemityzmu.

Wczoraj, w dniu 19 maja, czytelnicy "Palestine Post" z większą niż zazwyczaj niecierpliwością oczekiwali na swe ulubione pismo. Już poprzedniego dnia popołudniu poszła bowiem przez świat wielka wiadomość - Monte Cassino padło. Legendarny, od sześciu miesięcy bezskutecznie zdobywany klasztor, stanowiący klucz obronnej linii Gustawa - znalazł się w rękach sprzymierzonych. Zdobyli go Polacy. Dywizje Karpacka i Kresowa, których dzieje tak ściśle związane są z Palestyną, które tutaj w "Erec Izrael" kończyły swe bojowe przeszkolenie, których żołnierze mają wśród mieszkańców Palestyny krewnych, bliskich i przyjaciół. Reakcja ludności żydowskiej była spontaniczna, w sklepach gratulowano żołnierzom polskim wyczynu ich kolegów a w kawiarniach orkiestry grzniały marsza Karpackiej, jak za niedawnych, a przecież już historycznych czasów, gdy "Świerki" i "Żubry", przybывая na urlop, wypełniali ulice Tel-Awivu i Jerozolimy.

Jakież jednak musiało być rozczarowanie i zdziwienie czytelników "Palestine Post", gdy przeglądając wczorajszy numer, nie znalazł, pomimo drobiazgowych poszukiwań, najmniejszej wzmianki

o krwawym lecz zwycięskim udziale Polaków w tym największym z dotychczasowych sukcesów wojennych, osiągniętych we Włoszech. "Palestine Post" poprostu napisało, że Cassino wzięte, ale kto i jak tego dokonał, o tym jak narazie, ani słowa. A przecież Reuters, którego depesze "Palestine Post" zwykle in extenso zamieszcza, podał o walczących Polakach wyczerpujące informacje.

Przeniesienie wielkiego czynu nie wpłynęło na umniejszenie jego znaczenia, jak z drugiej strony wyolbrzymienie nako znaczących incydentów nie odwróci uwagi narodów od spraw dla nich zasadniczych. Bo ważne są tylko fakty. A fakty stwierdzają, że Polacy, którzy - jak pisze nie zawsze nam przecież życzliwy "Times" - "z nieskabnącym bohaterstwem przetrwali najcięższe okresy walki", zdobyli Monte Cassino, i że pod gruzami klasztoru-twierdzy, o który od pół roku walczyły wojska wielu narodów - powiewają sztandary z białym orłem.

-oOo-

WIEGA POLSKA NA GÓRZE KLASZTORNEJ

Londyn, 19.V. Prezydent Rzeczypospolitej i premier rządu polskiego wystosowali depesze gratulacyjne do gen. Andersa z okazji sukcesu, odniesionego przez II Korpus Polski. Naczelnym Wódz gen. Sosnkowski wydał specjalny rozkaz dzienny do zdobywców Monte Cassino.

Waszington, 19.V. Radiostacje Columbia Broadcasting System nadały reportaż z frontu włoskiego. Sprawozdawca amerykański powiedział m.in.: "Przed chwilą flaga polska zatknięta została na szczycie Góry Klasztornej. Pięć lat blisko mija od chwili, gdy Hitler powiedział, że nie ma już państwa polskiego i armii polskiej. Dziś flaga biało-czerwona powiewa na niezdobytej przez długie miesiące twierdzy niemieckiej".

M.p., 19.V. Prasa brytyjska zamieszcza na czołowych miejscach obszernie reportaż z frontu włoskiego, poświęcone bohaterstwu walce oddziałów polskich. Oto w skrócie niektóre wyjątki z dzienników londyńskich:

"Times": Cassino weszło do historii tej wojny. Zdobycie tego kluczowego punktu nastąpiło dzięki manewrowi oskrzydłującemu, w którym wojska polskie odegrały wybitną rolę. Żołnierze polscy przetrwali najcięższy okres bitwy.

"Daily Mail": Polacy wywalczyli sobie bohaterską drogę przez wyżynę, prowadzącą

do góry, która przez 7 miesięcy zagrażała drogą do Rzymu. Zadanie, jakie otrzymali żołnierze polscy, było najcięższym z tych, jakie powierzono oddziałom VIII armii. Ostateczny szturm na Monte Cassino - to fantastyczna bitwa.

"Evening Standard": W siedem godzin po rozpoczęciu ostatecznego szturmu flaga polska powiewała na Monte Cassino obok flagi brytyjskiej. Podporucznik polski wkroczył pierwszy do ruin klasztoru na czele oddziału sojuszniczego. Gdy bitwa doszła do punktu kulminacyjnego, Niemcy zawiadomili, że w ruinach klasztoru znajdują się ranni, i poprosili o opiekę nad nimi. Polacy odpowiedzieli: "Ranni nie są naszymi wrogami, sanitariusze nasi otrzymali odpowiednie rozkazy."

NA LINIE HITLERA

Algier, 19.V. Wojska Sprzymierzonych zbliżają się szybko ku linii Hitlera. Oddziały VIII armii po zdobyciu Cassino postępują szybko naprzód. Wojska polskie znajdują się w odległości niespełna 2 km od miejscowości Piedimonte, na północ od Cassino. Oddziały polskie, brytyjskie i kanadyjskie posuwają się równolegle do drogi Via Casalina. Na froncie V armii Amerykanie i Francuzi zdobyli szereg ważnych pod względem strategicznym wzgórz i zagrażają odcięciem Niemców na półwyspie Gaëta.

Sztokholm, 19.V. Według nieoficjalnych wiadomości czołgi brytyjskie wdarły się w kilku punktach w głąb linii Hitlera.

Londyn, 19.V. Wojska sojusznicze zdobyły wzgórze, panujące nad Ponte Corvo, kluczowym punktem linii Hitlera.

Berlin, 19.V. Rzecznik niemiecki oświadczył dziś na konferencji prasowej: "Walki we Włoszech są coraz cięższe. Nieprzyjaciel rzucił do boju wciąż nowe rezerwy. Gen. Alexander otrzymał widocznie rozkaz uzyskania rozstrzygnięcia w południowych Włoszech jeszcze w ciągu maja.

Sztokholm, 19.V. W Rzymie ogłoszono stan wyjątkowy. Niemcy ewakuowali Genuę i 10 miast na Riwierze włoskiej.

DYMISJA RZĄDU JUGOSŁOWIAŃSKIEGO

Londyn, 19.V. Król Piotr Jugosłowiański udzielił dymisji gabinetowi Purića. Misję tworzenia nowego rządu król powierzył b. gubernatorowi Chorwacji, Ivanowi Subotićowi, który pozostawał w opozycji w stosunku do dotychczasowego rządu i przebywał przez dłuższy czas w Ameryce.

Algier, 19.V. W tułejszych kołach politycznych utrzymują, że król Piotr nie powoła nowego rządu, lecz komitet trzech, w skład którego wejdą przed-

stawiciele trzech narodowości Jugosławii: Serbów, Chorwatów i Słoweńców.

Niemcy rozstrzelali 47 JEŃCÓW - OFICERÓW LOTNICTWA

Londyn, 19.V. Min. Eden podał dziś do wiadomości w Izbie Gmin, że Niemcy rozstrzelali 47 oficerów lotnictwa brytyjskiego, dominialnego i sojuszniczego, którzy przebywali w Rzeszy jako jeńcy wojenni. W dniu 22 marca 76 oficerów-lotników zbiegło z niewoli. Piętnastu z nich schwytano, 14 znajduje się na wolności, a 47 rozstrzelano - przy czym nie wiadomo, czy zabito ich przy stawianiu oporu w momencie schwytania, czy też przy próbie nowej ucieczki. Wśród rozstrzelanych znajduje się 4 oficerów polskich. Rząd brytyjski zażądał od rządu niemieckiego wyjaśnienia w tej sprawie.

RÓŻNE WIADOMOŚCI W SKRÓCIE

- W piątek za dnia, około 1000 samolotów amerykańskich dokonało nalotu na Berlin i Brunświk. Sztokholm donosi, że ruiny, które pozostały jeszcze w centrum Berlina, płoną. Radio niemieckie mówi o ciężkich walkach lotniczych nad środkowymi i zachodnimi Niemcami. Samoloty sojusznicze bombardowały Ploesti i Belgrad.

- Marsz. Smuts wygłosił przemówienie, w którym omówił sytuację wojenną, podkreślając m.in., że na konferencji dominów brytyjskich powzięto decyzję jak najszybszego doprowadzenia do końca wojny. Smuts omawiał obszernie organizację Europy powojennej, wysuwając koncepcję stworzenia Zjednoczonych Stanów Europy, lub Unii na wzór Imperium Brytyjskiego.

- W Belgradzie zamordowano w piątek ministra Georgjevića, członka quislingowskiego rządu Nedića.

- W Oslo doszło do krwawych zająć w związku z ogłoszeniem przez rząd Quislinga powszechnej mobilizacji. Jest wielka ilość ofiar.

- W Wiedniu rozstrzelano 20 członków partii nazistowskiej, w tym sześciu wyższych oficerów oddziałów szturmowych, oskarżonych o szpiegostwo.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Londyn, 19.V. Naczelny Wódz w rozkazie dziennym powiedział m.in.: "Chwała zwycięcom spod Cassino... Żołnierze polscy, gdziekolwiek jesteście! uczcijcie minutą milczenia pamięć poległych, a na cześć żywych wnieście okrzyk: niech żyją!"

Londyn, 19.V. Korespondent Reutera donosi, że w walce o Monte Cassino wojska niemieckie i polskie poniosły ciężkie straty.

Algier, 19.V. Kilka wysuniętych punktów linii Hitlera zostało zdobytych przez wojska brytyjskie. Na południe od rzeki Liri Niemcy znajdują się w odwrocie, który jest bezładny i zdezorganizowany, nie ma jednak charakteru ucieczki. Oddziały amerykańskie posunęły się poza Formię.